

1 Απριλίου 2023

Ἡ ζωοποιὸς νέκρωση (Λαμπρόπουλος Βαρνάβας Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Πλησιάζοντας στο τέλος τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς, σὰν μία τελευταία ὠθηση «πρὸς διέγερσιν τῶν ραθύμων», ὅπως μᾶς λέει τὸ συναξάρι τῆς ἡμέρας, ἡ Ἐκκλησία μᾶς θυμίζει τὸ συγκλονιστικὸ παράδειγμα μετανοίας τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας. Ἐπειδὴ συχνὴ αἰτία τῆς ραθυμίας εἶναι ἡ ἔλλειψη ἐλπίδας στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνίοτε ἡ πλήρης ἀπογοήτευση λόγω τῆς χρόνιας βύθισης σὲ βουρκοπαθῶν, προβάλλεται ἡ μετάνοια μιᾶς γυναίκας, ἡ ὁποία παρ' ὄλο πὺν κατάντησε σὲ πυθμένα ἀπωλείας, δὲν ἀπελπίστηκε· ἀποτόλμησε τόσο δυναμικὸ ἀγῶνα μετανοίας, ὥστε ὄχι ἀπλῶς σώθηκε, ἀλλὰ ἔγινε ἁγία. Πῶς γεννήθηκε ἡ ἐλπίδα σωτηρίας στὴν καρδιὰ τῆς πόρνης; «Ἐλπίδα τίκτει δῶρων Κυρίου πείρα», ἀπαντᾷ ὁ Σιναίτης ἅγιος Ἰωάννης· καὶ τὸ πρῶτο δῶρο πὺν δέχθηκε ἡ ἁγία Μαρία ἦταν τὸ νὰ ἀνοίξει καὶ γι' αὐτὴν ἡ πόρτα τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ μπορέσει νὰ προσκυνήσει τὸν Πανάγιο Τάφο.

Τὸ δῶρο καὶ ἡ θύρα

Γιὰ ἀσύγκριτα μεγαλύτερο δῶρο καὶ γιὰ ἀπροσμέτρητα σπουδαιότερη θύρα μᾶς μιλάει στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα ὁ θεηγόρος Παῦλος. Τὸ δῶρο εἶναι ἡ διὰ τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Χριστοῦ λύτρωσή μας· καὶ ἡ θύρα, πὺν Ἐκεῖνος μᾶς ἄνοιξε καὶ Πρῶτος μετὰ σαρκὸς εἰσῆλθε, εἶναι ἡ θύρα τοῦ ἐπουρανίου Ναοῦ καὶ θυσιαστηρίου του. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη προέβαλλε σκιωδῶς τὰ θεῖα δῶρα πὺν θὰ ἀπολάβαναν οἱ κληρονόμοι τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅταν οἱ προφητεῖες θὰ ἐκπληρώνονταν. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴ σταυρικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχιερατικὴ μεσιτεία του. Οἱ δωρεές πὺν ἤδη ἀπολαμβάνουμε, καθὼς καὶ ἐκεῖνες πὺν πρόκειται νὰ μᾶς ἐπιδαψιλευθοῦν στὴ δόξα καὶ στὴ μακαριότητα τοῦ οὐρανοῦ, ὅλες ἀπὸ τὴν ἀρχιερωσύνη τοῦ Χριστοῦ ἐκπηγάζουν καὶ στὴ θυσία του βασίζονται. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος τὸν ὀνομάζει «ἀρχιερέα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν».

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὁ ἀρχιερέας γιὰ νὰ μπεῖ μία φορὰ τὸν χρόνο, τὴν ἡμέρα τοῦ ἐξιλασμοῦ, στὰ Ἅγια τῶν ἁγίων, στὸν πιὸ ἱερὸ χῶρο τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, καὶ νὰ προσφέρει τὴ θυσία τοῦ θυμιάματος, ἔπρεπε πρῶτα νὰ θυσιάσει καὶ νὰ προσφέρει αἷμα μόσχων γιὰ τὶς δικές του ἁμαρτίες καὶ ἔπειτα αἷμα τράγων γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ. Μὲ αὐτὸ τὸ αἷμα ράντιζε τὸ ἱλαστήριο καὶ τὸ θυσιαστήριο. Ἀνάλογοι καθαρτήριοι ραντισμοὶ γίνονταν καὶ μὲ νερὸ ἀναμεμειγμένο μὲ στάχτη δαμάλεως. Ποιὲς συγκρίσεις, ἄραγε, θὰ μπορούσαν νὰ γίνουν ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς προτυπώσεις καὶ στὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ;

Συγκρίνοντας τὰ ἀσύγκριτα

(α) Κατ' ἀρχὴν ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ δὲν προσφέρθηκε σὲ χειροποίητο ἐπίγειο ναό,

ὅπως ἦταν ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου. Τὴ Σάρκα του, ποὺ δημιουργήθηκε χωρὶς ἀνθρώπινη παρέμβαση, τὴν ἔκανε ἀνώτερη καὶ τελειότερη Σκηνή, μὲ τὸ νὰ σκηνώσει σ' Αὐτὴν «πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς». Καὶ μὲ αὐτὴ τὴν «ἀχειροποίητη Σκηνή» εἰσῆλθε στὸ ἐπουράνιο θυσιαστήριο, ὅπου παραμένει Ἀρχιερέας μας «εἰς τὸν αἰῶνα».

(β) Ὁ Μέγας Ἀρχιερέας Χριστὸς, ὡς ἀναμάρτητος, δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ προσφέρει πρῶτα θυσία γιὰ τὸν ἑαυτό του. Τὸ αἷμα του προσφέρθηκε μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τῆ δικῆ μας.

(γ) Τὸ αἷμα ποὺ προσέφεραν οἱ ἱερεῖς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ἦταν αἷμα κτηνῶν. Ἐνῶ τὸ αἷμα στὴν τέλεια θυσία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι τὸ ἄχραντο αἷμα τοῦ θεανθρώπου Χριστοῦ, τὸ ὁποῖο «δὲν εἶναι μόνον αἷμα λογικοῦ θύματος ἀλλὰ καὶ ἐνωμένο μὲ τὴ θεότητα» (Ζιγαβηνός). Τὸν ἑαυτό του, λοιπόν, προσέφερε ὁ Χριστὸς στὰ ἐπουράνια Ἅγια τῶν ἀγίων, ποὺ εἶναι καὶ ὁ θρόνος τῆς Θεότητάς του. Ἐπομένως, ὁ ἴδιος ἦταν θύτης, θύμα καὶ θυσιαστήριο.

(δ) Τὰ ἄλογα καὶ ἀκούσια θύματα τῶν Νομικῶν θυσιῶν δὲν εἶχαν συνείδηση τοῦ σκοποῦ τῆς θυσίας οὔτε δυνατὴ ἐλεύθερη ἀποδοχὴ τῆς σφαγῆς τους. Ἀντίθετα, ὁ Χριστὸς ἐκούσια θυσίασε τὸν ἑαυτό του, ἀφοῦ τελείως ἐλεύθερα ὑπέταξε τὸ θέλημά του στὸ θέλημα τοῦ Πατέρα του.

(ε) Μὲ τὸ αἷμα, τέλος, τῶν θυσιῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τοὺς ποικίλους ραντισμοὺς ἐξασφαλιζόταν μόνο ἡ πρόσκαιρη καθαρὴ τοῦ σώματος, ὥστε νὰ μποροῦν οἱ ἀπὸ ὁποιαδήποτε παράβαση τοῦ Νόμου μολυνθέντες νὰ συμμετέχουν στὴ λατρεία· δὲν μποροῦσε νὰ καθαρῶν καὶ ἐσωτερικὰ ἐκείνους γιὰ τοὺς ὁποίους προσφερόταν οὔτε νὰ ἐξασφαλίσαι ἄφεση ἁμαρτιῶν. Ἀντίθετα, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ καθαρίζει καὶ ἀγιάζει ὁλόκληρο τὸν ἄνθρωπο, προσφέροντας ὄχι μόνο προσωρινὴ συγχώρηση ἀλλὰ καὶ αἰώνια λύτρωση ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὶς συνέπειές της, ποὺ εἶναι ἡ φθορὰ καὶ ὁ θάνατος. Μᾶς τὸ ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ μέτοχος τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ λειτουργὸς τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅταν μᾶς μεταδίδει τὰ Τίμια Δῶρα: «Μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Πρόθυμη συνεργασία

Αὐτὰ ὅμως τὰ ἀπερίγραπτης ἀξίας δῶρα δὲν δίνονται μαγικὰ καὶ ἀπροϋπόθετα. Γιὰ νὰ καθαρῶν ἡ συνείδησή μας ἀπὸ τὰ νεκρὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας καὶ γιὰ νὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ λατρεύσουμε τὸν ζῶντα Θεό, ἀπαιτεῖται ὁλόκληρη νεκρανάσταση. Πρόκειται γιὰ ἕνα μεγάλο θαῦμα, ποὺ πηγάζει μὲν ἀπὸ τὴν ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ δὲν ἐπιβάλλεται χωρὶς τὴ συγκατάθεσή

μας. Καί, φυσικά, δὲν ἀρκεῖ μία ἀπλὴ διὰ νεύματος συγκατάνευση· ἀπαιτεῖται ἡ ὀλόκαρδη μετάνοιά μας, ποὺ δὲν θὰ εἶναι μόνο λόγια, ἀλλὰ πρόθυμη ἐργασία τῶν ζωοποιῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλιῶς, «ὅποιος ἐπιμένει νὰ δουλεύει σὲ νεκρὰ ἔργα, δὲν μπορεῖ νὰ λατρεύει Αὐτὸν ποὺ εἶναι ἡ ὄντως ζωή», θὰ πεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει -κατὰ τὸν ἅγιο Θεοφύλακτο- ἀπλούστατα διότι «δουλεύοντας ὁ ἄνθρωπος στὰ νεκρὰ ἔργα τῶν παθῶν του, οὐσιαστικὰ τὰ θεοποιεῖ καταντώντας εἰδωλολάτρης».

Ἡ ὁσία Μαρία ἡ Αἴγυπτία, ὅπως λέει ἓνα τροπάριό της, «προθύμως διήγειρε τὸν ἑαυτὸ της σὲ ἔνθεο ζῆλο καὶ μόνο ἀφοῦ νέκρωσε τὰ σκιρτήματα τῶν παθῶν προσορμίσθηκε στὸ λιμάνι τῆς ἀπαθείας». Μὲ τὶς πρεσβεῖες της ἄς ἀγωνιζόμαστε κι ἐμεῖς γι' αὐτὴ τὴ ζωοποιὸ νέκρωση.

Πηγή: agiazoni.gr